

УДК 347.6

Білінська Л. – ст. гр. СН – 31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ ЗА СІМЕЙНИМ КОДЕКСОМ

Науковий керівник: старший викладач Грузін В.Я.

Шлюбний договір укладається, як правило, у зв'язку з необхідністю визначити правовий режим майна (ст. 97 СК України), закріпити порядок користування житлом (ст. 98 СК) та обумовити правовідносини подружжя з надання утримання (ст. 99 СК). Відповідно, права й обов'язки сторін, що виникають на підставі шлюбного договору, умовно можна розділити на *речові* (ті, що виникають у зв'язку із встановленням договірною правового режиму подружнього майна) та *зобов'язальні* (які виникають з інших майнових правовідносин подружжя). При цьому обсяг речових прав та обов'язків сторін, що виникатимуть з умов шлюбного договору при встановленні правового режиму подружнього майна, відповідно буде різним.

Зарубіжні юристи вже давно визначають шлюбний договір як надзвичайно специфічний правочин, а тому розуміють, що деякі його пункти, які носять особистий характер, не завжди можуть бути виконані примусово. З точки зору сімейного права в багатьох країнах шлюбний контракт дає змогу подружжю (майбутньому подружжю) точніше сформулювати свої очікування від шлюбу; визначити характер своїх майбутніх взаємовідносин і відносин з іншими особами; коло спілкування, види діяльності, яким віддають перевагу тощо. У зв'язку з цим, такого роду положення включаються в шлюбний контракт для стимулювання належної поведінки подружжя в шлюбі, а не для їх примусового виконання.

Сьогодні в Україні шлюбний договір по суті не є договором, він є чимось на зразок заповіту: обидва правочини можуть визначати лише правовий режим майна, яке переходить у власність до того чи іншого члена сім'ї після настання певного юридичного факту, у заповіті — після смерті заповідача, а у шлюбному договорі — після розлучення. Звісно, законодавець дозволяє врегульовувати договором майнові питання подружжя й у шлюбі, але, як свідчить практика, більшість подружніх пар не потребують чіткого виокремлення своєї частки майна зі спільного майна подружжя під час подружнього життя. Зазвичай, така необхідність постає після розірвання шлюбу. А ті питання, які регулюють сферу саме подружнього життя (побутові, виховання дітей, розподілу сімейного бюджету тощо), український законодавець включати до шлюбного договору не дозволяє. А, отже, і укладають шлюбний договір лише невпевнені у тривалості шлюбу пари. Вважаю, що метою законодавця має стати перетворення «договору на випадок розлучення», яким є шлюбний договір, на справжній «шлюбний договір».

Підсумовуючи, вкажу, що шлюбний договір це угода або домовленість специфічного складу учасників, а саме — подружжя, або осіб, які бажають його зареєструвати. Цей договір може одночасно включати умови, які становлять зміст окремих видів договорів. Також існують деякі особливості щодо дії шлюбного договору залежно від того чи був він укладений до чи після реєстрації шлюбу.